

A Pécsi Ítéltábla a ... jogtanácsosok által képviselt **felperes neve** (címe) felperesnek - a dr. Szakály Zoltán ügyvéd és a Rába Ügyvédi Iroda által képviselt **I.rendű alperes neve** (címe) I. rendű, Gál és Társai Ügyvédi Iroda által képviselt **II.rendű alperes neve** (címe) II. rendű, a **III.rendű alperes neve** (címe) III. rendű, a dr. Takács Tibor ügyvéd által képviselt **IV.rendű alperes neve** (címe) IV. rendű, a Bűrös és Gombocz Ügyvédi Iroda által képviselt **V.rendű alperes neve** (címe) V. rendű, a Mudra Ügyvédi Iroda által képviselt **VI.rendű alperes neve** (címe) VI. rendű, a Benisch Mészáros, Specht & Partner Ügyvédi Iroda által képviselt **VII.rendű alperes neve** (címe) VII. rendű, a Széles Ügyvédi Iroda által képviselt **VIII.rendű alperes neve** (címe) VIII. rendű, és az Ormai és Társai CMS MC CENNA LLP Ügyvédi Iroda, az Okányi Ügyvédi Iroda, valamint a Szilas Ügyvédi Iroda által képviselt **IX. rendű alperes neve** (címe) IX. rendű alperesek ellen szerződés érvénytelensége és egyéb iránt indított perében a ... Törvényszék 2016. október hó 19. napján kelt .../30. számú ítélete ellen a felperes részéről 36., 38., a II. rendű alperes részéről 39. sorsszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán meghozta az alábbi

í t é l e t e t:

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét - fellebbezett részében - részben megváltoztatja, és az I. rendű alperessel szemben

- az I. és II. rendű alperes között 2016. február hó 9. napján létrejött szerződés érvényessé nyilvánítása folytán 50.000,- (ötvenezer) forint,
- az I. és V. rendű alperes között 2014. december hó 22. napján létrejött szerződés érvényessé nyilvánítása folytán 200.000,- (kettőszázezer) forint,
- az I. és VI. rendű alperes között 2014. december hó 22. napján létrejött szerződés érvényessé nyilvánítása folytán 400.000,- (négyszázezer) forint,
- az I. és VII. rendű alperes között 2014. december hó 22. napján létrejött szerződés érvényessé nyilvánítása folytán 50.000,- (ötvenezer) forint,
- az I. és VIII. rendű alperes között 2014. december hó 22. napján létrejött szerződés érvényessé nyilvánítása folytán 50.000,- (ötvenezer) forint,
- az I. és IX. rendű alperes által kötött, 2015. augusztus hó 1. és október hó 8. napja közti időbeli hatályú szerződés érvényessé nyilvánítása folytán 50.000,- (ötvenezer) forint,

összesen 800.000 (nyolcszázezer) forint bírságot szab ki.

A keresetet ezt meghaladóan tekinti elutasítotttnak.

Kötelezi az I. rendű alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 15 napon belül 500.000,- (ötszázezer) forint elsőfokú és 50.000,- (ötvenezer) forint másodfokú perköltséget.

Kötelezi az államot, hogy fizessen meg 15 napon belül a IV.-V.-VI.-VII.-VIII.-IX. rendű alpereseknek személyenként 50.000,- (ötvenezer) forint másodfokú perköltséget.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

I n d o k o l á s

A felperes D197/11/2016., D2081/6/2016., D282/6/2016., D474/7/2016., D473/7/2016., D472/7/2016., D471/8/2016., D483/10/2016. számú határozataival megállapította, hogy az I. rendű alperes a közbeszerzési eljárást a Kbt.21.§, 4.§ megsértésével mellőzte a II-IX. rendű alperesekkel kötött szerződések során, és ezért I. rendű alperessel szemben bírságokat szabott ki.

Felperes keresetében az alperesek között létrejött szerződések érvénytelenségének megállapítását, az érvénytelenség jogkövetkezményeinek alkalmazását és bírság kiszabását kérte a 2015. évi CXLIH.tv. (4.Kbt.) 176.§ (1) bekezdés, 2011. évi CVIII.tv. (3.Kbt.) 174.§ (1) bekezdése alapján.

Alperesek a szerződések érvényessé nyilvánítását nem ellenezték, ezt meghaladóan a kereset elutasítását kérték.

Az elsőfokú bíróság fellebbezéssel támadott ítéletével megállapította az I. és II. rendű alperesek által 2016. február hó 9. napján, I. és III. rendű alperesek által 2004. június hó 4. napján, I. és IV. rendű alperesek által 2006. január hó 24. napján, I. és V. rendű alperesek által 2014. december hó 22. napján, I. és VI. rendű alperesek által 2014. december hó 22. napján, I. és VII. rendű alperesek által 2014. december hó 22. napján, I. és VIII. rendű alperesek által 2014. december hó 22. napján kötött, valamint az I. és IX. rendű alperesek által kötött, 2015. augusztus 1. -2015. október hó 8. közti időbeli hatályú szerződések érvénytelenségét 4.Kbt. 137.§ (1) bekezdés a) pont, és a 3.Kbt.127.§ (1) bekezdése alapján, egyúttal azokat megkötésük időpontjára visszamenő hatállyal érvényessé nyilvánította, a kereseteket ezt meghaladóan elutasította. Kötelezte a Magyar Államot, hogy fizessen meg a II., V., VI., VII., VIII., IX. rendű alpereseknek személyenként 50.800,-forint perköltséget. Kifejtette, hogy az érvénytelenség jogkövetkezményei közül az eredeti állapot helyreállítása a szolgáltatások és termékek jellege miatt fogalmilag kizárt. Kiemelte, hogy a járó és fekvőbetegek diagnosztikus és terápiás szakorvosi ellátását, rehabilitációját és követéses gondozását végző, társadalmi szempontból kiemelkedően jelentős feladatot teljesítő I. rendű alperes a II-IX. rendű alperesek által biztosított szolgáltatásokat, termékeket folyamatosan felhasználta és felhasználja a betegellátás során, ezért a szerződések teljesítéséhez kiemelkedően fontos közérdek fűződik, így a bíróság által alkalmazható egyedüli jogkövetkezmény a visszamenőleges hatályú érvényessé nyilvánítás.

Az elsőfokú bíróság az alperesekkel szemben bírságot nem szabott ki, e körben kifejtette, hogy a bíróság akkor köteles bírságot kiszabni, ha a közbeszerzési eljárás alapján megkötött jogsértő szerződést nyilvánítja érvényessé, jelen ügyben azonban a per tárgyát nem közbeszerzési eljárás alapján megkötött, hanem közbeszerzési eljárás mellőzésével létrejött szerződések képezték, ezért nincs bírságolási lehetőség. Utalt arra, hogy a II-IX. rendű alperesekkel szemben eltérő értelmezés mellett sem lehetne bírságot kiszabni, mivel a közbeszerzési eljárás mellőzésével kapcsolatos döntés meghozatalára ráhatásuk nem volt. Megjegyezte, hogy az I. rendű alperes vonatkozásában ebben az esetben felmerülne a kétszeres szankcionálás tilalmába ütközés lehetősége, vagy a közigazgatási eljárásban vele szemben már kiszabott bírságnak a polgári peres bíróság által alkalmazandó bírság összegébe való beszámítása. Megállapította, hogy az I. rendű alperes a perre okot adott, azonban felperes keresete részben volt alapos, ezért a Pp.81.§ (1) bekezdése szerint felperes és I. rendű

alperes viselik a felmerült költségeiket. Álláspontja szerint a II-IX. rendű alperesek a perre okot nem adtak, a felperessel szemben túlnyomórészt pernyertesek lettek, ezért a Pp.78.§ (3) bekezdése alapján a Magyar Állam köteles a perköltséget igénylő II., V., VI., VII., VIII., IX. rendű alperesek perköltsége megfizetésére.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen a felperes és a II. rendű alperes terjesztett elő fellebbezést.

Felperes fellebbezésében az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatását, az I-IX. rendű alperesekkel szemben bírság kiszabását, valamint az alperesek elsőfokú perköltség megfizetésre kötelezését kérte. Álláspontja szerint 3.Kbt.164.§ (5) bekezdése, 4.Kbt.176.§ (3) és (5) bekezdése alapján a szerződés érvényessé nyilvánításának objektív jogkövetkezménye a bírság, kiszabása kötelező, a bíróság csak a bírság mértékét mérlegelheti. Utalt arra, hogy a közigazgatási eljárás során kiszabott bírság a Kbt. szabályai megsértésének, a bíróság által kiszabott bírság a szerződés érvényessé nyilvánításának következménye, a két bírság jogalapja, indoka nem azonos, nem eredményez kétszeres szankcionálást. Utalt arra, hogy a szerződés érvénytelenségének megállapítása iránti perben a szerződő felek között kényszerű pertársaság áll fenn, a pereszes félnek a költségeket viselnie kell.

A II. rendű alperes fellebbezésében elsődlegesen az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatását, az érvénytelenség megállapítása mellőzését, másodlagosan az elsőfokú bíróság ítéletének hatályon kívül helyezését, és az elsőfokú bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára utasítását kérte. Hivatkozott arra, hogy a II. rendű alperest megelőző vállalkozó súlyos szerződésszegése miatt szűnt meg az I. rendű alperes takarítási munkáit biztosító szerződés, a betegellátás folyamatos és zavartalan biztosítása tette szükségessé közbeszerzési eljárás mellőzésével az I. és II. rendű alperes szerződéskötését a közbeszerzési eljárás lefolytatásáig terjedő időre.

Felperes a II. rendű alperes fellebbezésével érintett részben az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását kérte ellenkérelmében.

Az I., IV., V., VI., VII., VIII., IX. rendű alperes ellenkérelmében a felperes fellebbezésével érintett részben az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását kérte.

A II. rendű alperes a másodfokú tárgyalás megkezdését megelőzően fellebbezését visszavonta.

A felperes fellebbezése részben megalapozott.

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást az elsőfokú eljárás iratai alapján az alábbiakkal kiegészíti:

Az I. rendű alperes közbeszerzési eljárás alapján 2006. április hó 12. napján szolgáltatási szerződést kötött a **G. Kft.**-vel a ... Megyei Kórház - belső telephelyén - fekvő és járóbeteg-ellátó egységeinek és egyéb helyiségeinek higiéniai előírásoknak megfelelő napi takarítási munkáinak elvégzésére.

Az I. rendű alperes közbeszerzési eljárás alapján 2005. szeptember hó 1.napján szolgáltatási szerződést kötött a **P. Kft.**-vel a külső telephelyének napi takarítási feladatainak elvégzésére határozatlan időre.

Az I. rendű alperes 2016. február hó 9. napján hivatkozással arra, hogy a **G. Kft.** 2016. február hó 9. napján a takarítási tevékenységet nem kezdte meg, súlyos szerződésszegés alapján a szolgáltatási

szerződést a szerződés VII/3. pontja alapján felmondta, és ugyanezen a napon írásban bejelentette az Állami Egészségügyi Ellátó Központnak (ÁEEK), hogy az egészségügyi intézmény nem maradhat takarítás nélkül, ezért a közbeszerzési eljárás eredményes lefolytatásáig, és a szerződés megkötéséig külön megállapodást köt az intézményben szintén takarítási feladatokat ellátó **P. Kft.-vel**.

Az I. és II. rendű alperes 2016. február hó 9. napján szolgáltatási szerződést kötött a belső telephelyeken napi takarítási munkák elvégzésére, a szolgáltatási szerződés preambulumban az alábbiakat rögzítették:

A ... Megyei Kórház belső telephelyének takarítására közbeszerzési eljárás keretében 2006. április hó 12. napján határozatlan időre szerződés jött létre. A szerződő cég 2016. február hó 9. napján a takarítási tevékenységet nem kezdte meg, és a nap folyamán a takarításra szolgáló eszközöket is elszállította az intézmény területéről. Az egészségügyi közszolgáltatás a fekvő és járóbeteg ellátás folyamatos és zavartalan biztosításának - az egészségügyi intézmény nem maradhat egy napra sem takarítás nélkül - ésszerű megoldása érdekében a közbeszerzési eljárás eredményes lefolytatásáig, és a közbeszerzési szerződés megkötéséig a ... Megyei Kórház az alábbiak szerint külön megállapodást köt az intézményben szintén takarítási feladatokat ellátó **P. Kft.-vel**.

A felperes a D197/11/2016. számú határozatával az I. rendű alperessel szembeni bírság kiszabása során értékelte, hogy súlyos jogsértés történt, a jogsértés már nem reparálható, ugyanis a szerződést a felek megkötötték, figyelembe vette azt is, hogy a beszerzés értéke magasabb, uniós értékhatárt meghaladó érték. Az I. rendű alperes javára értékelte, hogy a jogszabályok kötelezik a betegellátás folyamatossága érdekében az intézmény takarításának biztosítására, továbbá azt, hogy a szerződés megkötésére korlátozott időre, a közbeszerzési eljárás szerződéssel történő lezárásáig került sor. A felperes az I. rendű alperes javára értékelte az eljárás lefolytatását segítő együttműködő magatartását, terhére értékelte, hogy az I. rendű alperessel szemben a Kbt.-be ütköző magatartása miatt korábban D720/11/2015. számú határozatában jogsértést már megállapított. Figyelembe vette, hogy a beszerzés nem támogatásból valósul meg, a jogsértéshez más szerv eljárásában a támogatás visszafizetésére vonatkozó szankció nem kapcsolódhat.

Az I. rendű alperes 2016. március hó 18. napján megküldte a Kbt.98.§ (2) bekezdés e) pontja szerint indítani kívánt „vállalkozási szerződés keretében takarítási feladatok ellátása” közbeszerzési eljárás dokumentumait az Állami Egészségügyi Ellátó Központnak. Az I. rendű alperes 2016. május hó 12. napján az Állami Egészségügyi Ellátó Központtól a közbeszerzési eljárás indítására vonatkozó előterjesztés és a megküldött dokumentumok mielőbbi elbírálását és jóváhagyását kérte. A Közbeszerzési Felügyeletért Felelős Helyettes Államtitkárság Közbeszerzési Ellenőrzési Főosztálya 2016. augusztus hó 17. napján megküldte az I. rendű alperesnek a „vállalkozási szerződés keretében takarítási feladatok ellátása” tárgyú közbeszerzési eljárásra vonatkozó közbeszerzési minőség-ellenőrző tanúsítványt, amely nem támogató tartalmú volt.

Az I. rendű alperes 2004. június hó 4. napján közbeszerzési eljárás alapján a **K. Kft.-vel** hőszolgáltatási szerződést kötött, melyben a **K. Kft.** kötelezettséget vállalt arra, hogy a fejlesztés üzembe helyezéséig projekt vállalatot hoz létre, a projekt vállalat segítségével a hosszú távú üzemeltetési és szolgáltatási feladatokat látja el. A **K. Kft.** projektvállalata a **K. Kft.** III. rendű alperes, mellyel a hőszolgáltatási szerződést a I. rendű alperes megkötötte. Az I. és III. rendű alperes között létrejött szerződés kapcsán a felperes D281/6/2016. számú határozata az I. rendű alperes terhére értékelte, hogy súlyos jogsértés történt, a megállapított jogsértés már reparálható, mivel a szerződést a felek megkötötték, azt, hogy a beszerzés értéke magas, uniós értékhatárt meghaladó érték, hogy a beszerzővel szemben a Kbt.-be ütköző magatartás miatt korábban D720/11/2015.

számú határozatában jogsértést már megállapított. Az I. rendű alperes javára értékelte, hogy a beszerzőt jogszabályok kötelezik a betegellátás folyamatosságának biztosítására, továbbá az eljárás lefolytatását segítő együttműködő magatartását. Figyelembe vette, hogy a beszerzés nem támogatásból valósul meg, a jogsértéshez más szerv eljárásában a támogatás visszafizetésére vonatkozó szankció nem kapcsolódhat.

Az I. rendű alperes 2006. január hó 24. napján határozatlan idejű közszolgáltatási szerződést kötött a IV. rendű alperessel. A IV. rendű alperes részvényese ... Megyei Jogú Város Önkormányzata. A ... területén egyéb víziszolgáltató a szerződés megkötésének időpontjában nem volt, s mivel az I. rendű alperes, valamint a víziközmű szolgáltató is önkormányzati tulajdonban volt, nem került sor közbeszerzési eljárás lefolytatására. A IV. rendű alperessel kötött szerződés kapcsán a felperes a D282/9/2016. számú határozatában a bírság kiszabásakor az I. rendű alperes terhére értékelte, hogy súlyos jogsértés történt, a megállapított jogsértés már nem reparálható, mivel a szerződést a felek megkötötték, továbbá a beszerzés uniós értékhatárt meghaladó értékét, valamint azt, hogy az I. rendű alperessel szemben a Kbt.-be ütköző magatartása miatt korábban a D720/11/2015. számú határozatban jogsértést már megállapított. Az I. rendű alperes javára értékelte, hogy az I. rendű alperest jogszabályok kötelezik a betegellátás folyamatosságának biztosítására, továbbá az eljárás lefolytatását segítő együttműködő magatartását. Figyelembe vette, hogy a beszerzés nem támogatásból valósul meg, a jogsértéshez már szerv eljárásában a támogatás visszafizetésére vonatkozó szankció nem kapcsolódhat.

Az I. rendű alperes 2011. december hó 29. napján közbeszerzési eljárás lefolytatását követően vállalkozási szerződést kötött az V. rendű alperessel, a szerződés 4. pontjában meghatározottak szerint 24 hónap időtartamra. I. és V. rendű alperes 2014. december hó 22. napján a szerződést meghosszabbították. Az I. és V. rendű alperes szerződése kapcsán a felperes a D474/7/2016. számú határozatában az I. rendű alperes terhére értékelte, hogy súlyos jogsértés történt, a megállapított jogsértés már nem reparálható, azt, hogy az I. rendű alperes további beszerzései ellen több jogorvoslati eljárás indult, amely jogorvoslati eljárások jogsértés megállapításával és bírság kiszabásával zárultak és a beszerzés értékét is. Az I. rendű alperes javára értékelte, hogy együttműködő magatartást tanúsított, a kért adatszolgáltatást megküldte, valamint azt, hogy a jogsértés megvalósulása óta viszonylag hosszabb idő telt el, és azt, hogy a beszerzőnek betegellátási kötelezettsége áll fenn.

Az I. rendű alperes 2011. július hó 12. napján közbeszerzési eljárás alapján szállítási szerződést kötött a VI. rendű alperessel a **H.** anyagok beszerzésére 24 hónap időtartamra. A szerződést I. és VI. rendű alperes 2014. december hó 22. napján meghosszabbították. felperes a D473/7/2016. számú határozatában az I. és VI. rendű alperes szerződése kapcsán az I. rendű alperes terhére értékelte, hogy súlyos jogsértés történt, a megállapított jogsértés már nem reparálható, a beszerzés értékét, továbbá azt, hogy az I. rendű alperessel szemben további beszerzései miatt több jogorvoslati eljárás indult, amely jogorvoslati eljárások jogsértés megállapításával és bírság kiszabásával zárultak. Az I. rendű alperes javára értékelte, hogy együttműködő magatartást tanúsított, a kért adatszolgáltatást megküldte, azt, hogy a jogsértés megvalósulása óta hosszabb idő telt el, a beszerzőnek betegellátási kötelezettsége áll fenn.

Az I. és VII. rendű alperes között 2011. június hó 28. napján közbeszerzési nyílt eljárás alapján cementes, cementmentes csípőprotézisek, **T.** térdprotézis, csontcement beszerzésére szállítási szerződés jött létre 24 hónap időtartamra. Az I. rendű alperes 2013. május hó 17. napján a szerződés lejárta előtt megküldte a **Gy.** részére a csípő- és térdprotézisek, csontcement beszerzése tárgyú közbeszerzési eljárás dokumentumait jóváhagyásra. A **Gy.** Szakértői Bizottsága 2013. június hó 5.

napján küldte meg észrevételeit, az I. rendű alperes 2014. február hó 12. napján szakmai indokolást adott, a szakértő bizottság 2014. március hó 26. napján a szakmai indokolást nem fogadta el, kérte a kiírás módosítását. Az I. rendű alperes 2015. február hó 20. napján jelezte, hogy ebben a formában nem folytatja le az eljárás, új tendert indít, 2015. március hó 15. napján megküldte az ÁEEK. részére az „ortopédiai és traumatológiai implantátumok beszerzése” eljárás indításának jóváhagyásához a dokumentumokat. Az ÁEEK. 2015. június hó 22. napján észrevételeket küldött a szakmai specifikációval kapcsolatban. Az I. rendű alperes szakmai átdolgozás után ismételten felterjesztette az iratokat az ÁEEK részére előzetes engedélyezés céljából.

Az I. és VII. rendű alperes által kötött szerződés kapcsán a felperes a határozatában a pénzbírság kiszabása során az I. rendű alperes terhére értékelte, hogy súlyos jogsértés történt, a jogsértés már nem reparálható, a beszerzés értékét, továbbá azt, hogy az I. rendű alperest érintően további beszerzései miatt több jogorvoslati eljárás indult, amely jogorvoslati eljárások jogsértés megállapításával és bírság kiszabásával zárultak. Az I. rendű alperes javára értékelte, hogy közbeszerzési eljárást az ÁEEK. engedélyével indíthat, melyet a kezdeményezés benyújtásáig nem kapott meg, azt, hogy együttműködő magatartást tanúsított, a kért adatszolgáltatást megküldte, a jogsértés megvalósulása óta hosszabb idő telt el, a szerzőnek betegellátási kötelezettsége állott fenn.

Az I. rendű alperes 2011. december hó 29. napján közbeszerzési eljárás alapján szolgáltatási szerződést kötött teleradiológiai szolgáltatásra a VIII. rendű alperessel 36 hónap időtartamra. A felek 2014. március hó 31. napján közreműködői szerződést kötöttek, melyben rögzítették, hogy a szerződést az I. rendű alperes radiológiai osztályán kialakult orvoshiányra tekintettel, a folyamatos betegellátás biztosítása érdekében szükséges, hagyományos radiológiai tevékenység biztosítása végett kötik meg azzal, hogy a közbeszerzési értékhatára figyelemmel a közeljövőben az I. rendű alperes közbeszerzési eljárást kíván lefolytatni. A felek a közreműködői szerződést 2015. január hó 5. napján aktualizálták.

A felperes a D471/8/2016. számú határozatában az I. és VIII. rendű alperes között létrejött szerződés kapcsán a bírság kiszabása során az I. rendű alperes terhére értékelte, hogy súlyos jogsértés történt, a megállapított jogsértés már nem reparálható, értékelte a beszerzés értékét, valamint, hogy az I. rendű alperessel szemben további beszerzései miatt több jogorvoslati eljárás indult, amely jogorvoslati eljárások jogsértés megállapításával és bírság kiszabásával zárultak. Az I. rendű alperes javára értékelte, hogy az I. rendű alperes közbeszerzési eljárást a **Gy.** engedélyével indíthat, melyet a kezdeményezés benyújtásáig nem kapott meg, továbbá azt, hogy együttműködő magatartást tanúsított, a jogsértés megvalósulása óta hosszabb idő telt el, az I. rendű alperesnek betegellátási kötelezettsége áll fenn.

Az I. rendű alperes 2010. október hó 12. napján közbeszerzési eljárás lefolytatását követően a IX. rendű alperessel szállítási szerződést kötött laboratóriumi anyagok szállítására 48 hónap időtartamra. Az I. rendű alperes 2011. augusztus hó 11. napján szállítási szerződést kötött a IX. rendű alperessel laboratóriumi anyagok szállítására 48 hónap időtartamra.

Az I. rendű alperes 2013. november hó 20. napján klinikai kémiai vizsgálatok tárgyban közbeszerzési eljárás megindításához megküldte a dokumentumokat a **Gy.** részére. A közbeszerzési eljárásra vonatkozó felhívás 2014. április hó 23. napján jelent meg, a IX. rendű alperes nyújtott be ajánlatot, az I. rendű alperes 2014. június hó 19. napján kelt összegzésében jelezte, hogy az eljárás eredménytelen lett, új közbeszerzési eljárás kiírásáról döntött. Az új műszaki specifikáció összeállítása után 2015. január hó 30. napján küldte meg a szükséges dokumentumokat a **Gy.**

részére. A jóváhagyást követően az ÁEEK. 2015. május hó 27. napján továbbította a miniszterelnökséghez a közbeszerzési eljárás dokumentumait. A IX. rendű alperessel a szerződéskötésre 2015. október hó 9. napján került sor.

A 2015. augusztus 1. és 2015. október hó 8. közti időszakban történt beszerzések kapcsán a felperes a D483/10/2016. számú határozatában az I. rendű alperes terhére értékelte, hogy súlyos jogsértés történt, a megállapított jogsértés már nem reparálható, a beszerzés értékét, továbbá, hogy az I. rendű alperessel szemben további beszerzései miatt több jogorvoslati eljárás indult, amely jogorvoslati eljárások jogsértés megállapításával és bírság kiszabásával zárultak. Az I. rendű alperes javára értékelte, hogy együttműködő magatartást tanúsított, a döntőbizottság részére a kért adatszolgáltatást megküldte, a jogsértés óta telt el hosszabb időt, és azt, hogy a beszerzőnek betegellátási kötelezettsége áll fenn.

Az elsőfokú eljárás során az I., II., IV., V., VI., VII., VIII., IX., rendű alperesek P.20.483/2016/5., 16., 28., 24., 14., 30. sorszám alatt tett nyilatkozataikban és előkészítő irataikban a perrel érintett szerződés érvényessé nyilvánítását kérték, illetve az érvényessé nyilvánítást nem ellenezték.

A II. rendű alperes a fellebbezési tárgyalás megkezdését megelőzően a fellebbezését visszavonta, ezért a felperes fellebbezése folytán a másodfokú bíróságnak kizárólag abban a kérdésben kellett állást foglalnia, hogy az elsőfokú bíróság helyesen mellőzte-e a bírság kiszabását, a felülbírálat fellebbezés hiányában a szerződések érvénytelenségének megállapítására, és érvényessé nyilvánítására nem terjedt ki.

A kiegészített tényállásra is figyelemmel tévesen állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy a közbeszerzési eljárás mellőzésével kötött szerződés esetében a bíróságnak nincs bírságolási kötelezettsége. A polgári bíróság által kiszabandó bírságot a 2008. évi CVIII. törvénnyel módosított 2003. évi CXXIX. tv.(2.Kbt.) 350/C.§ (2) bekezdése szabályozta 2010. január hó 1. napjától, a 350/C.§ (2) bekezdését a 2011. évi XXIX. tv. 2011. április hó 1. napjától módosította. A 2008. évi CVIII. törvénnyel, majd a 2011. évi XXIX. törvénnyel módosított 350/C.§ (2) bekezdése egyaránt a 2.Kbt. 306/A.§ (3) bekezdésére utalt vissza, mely kiemelkedően fontos közérdek esetére az érvénytelenség hiányának megállapítását lehetővé tette. A 306/A.§ (3) bekezdése viszont a 306/A.§ (2) bekezdése szerinti szerződésekre volt irányadó, amely magába foglalta a közbeszerzési eljárás jogtalan mellőzésével megkötött szerződéseket is. A 2.Kbt. alapján a bírságot a közbeszerzési eljárás mellőzésével megkötött szerződés esetén is ki kellett szabni, és ez a szabályozási elv nem változott a 2011. évi CVIII. tv. (3.Kbt.), és a 2015. évi CXLIII. tv. (4.Kbt.) alapján indult eljárásokban sem. A 3.Kbt.164.§ (5) bekezdése a 127.§ (3) bekezdésre utal vissza - kiemelkedően fontos közérdekből érvényessé nyilvánítható a szerződés -, a 127.§ (3) bekezdése viszont valamennyi, a 127.§ (1) bekezdése szerinti szerződésre vonatkozik, így a 127.§ (1) bekezdés a) pontja alapján a közbeszerzési eljárás mellőzésével kötött szerződésekre is. A 4.Kbt.176.§ (5) bekezdése, a 137.§ (3) bekezdése, a 137.§ (3) bekezdése pedig a 137.§ (1) bekezdés szerinti valamennyi szerződésre, így a közbeszerzési eljárás mellőzésével kötött szerződésre is utal, ezért a bírság kiszabása az elsőfokú bíróság által megjelölt okból nem mellőzhető.

A továbbiakban azt vizsgálta a másodfokú bíróság, hogy a perbeli szerződésekre a 2., 3., 4.Kbt. idézett - bírságra vonatkozó rendelkezései - alkalmazhatóak-e. A 2.Kbt.-t módosító 2008. évi CVIII. tv. 108.§ (2) bekezdése szerint a módosított 350/C.§ (2) bekezdése 2010. január hó 1. napján lépett hatályba, és az (1) bekezdés értelmében a törvény rendelkezéseit a hatályba lépése után megkezdett közbeszerzésekre, közbeszerzési eljárások alapján megkötött szerződésekre, tervpályázati eljárásokra és az azokkal kapcsolatban kérelmezett, kezdeményezett vagy hivatalból indított

jogorvoslati eljárásokra kell alkalmazni. A 3.Kbt. perben alkalmazandó rendelkezései 2012. január hó 1. napján léptek hatályba (3.Kbt.180. § (2) bekezdése), a rendelkezéseket a hatályba lépés után megkezdett beszerzésekre, közbeszerzési eljárások alapján megkötött szerződésekre, tervpályázati eljárásokra, és az azokkal kapcsolatban kérelmezett, kezdeményezett vagy hivatalból indított jogorvoslati eljárásokra és előzetes vita- rendezési eljárásokra kell alkalmazni. A 4.Kbt. rendelkezéseit a 197.§ (1) bekezdése értelmében a hatályba lépése után megkezdett beszerzésekre, közbeszerzési eljárások alapján megkötött szerződésekre, tervpályázati eljárásokra, és az azokkal kapcsolatban kérelmezett, kezdeményezett vagy hivatalból indított jogorvoslati eljárásokra és előzetes vita rendezési eljárásokra kell alkalmazni, míg a (2) bekezdés szerint a 3.Kbt. rendelkezéseit a 2015. november hó 1. napját megelőzően megkezdett beszerzésekre, közbeszerzési eljárások alapján megkötött szerződésekre, tervpályázati eljárásokra, és az azokkal kapcsolatban kérelmezett, kezdeményezett vagy hivatalból indított jogorvoslati eljárásokra és előzetes vitarendezési eljárásokra kell alkalmazni.

Az I. rendű alperes a III. rendű alperessel 2004. június hó 4.napján, a IV. rendű alperessel 2006. január hó 24. napján, a 2.Kbt. módosításának hatályba lépése előtt kötött szerződést. Mivel a 2.Kbt módosított rendelkezéseit, illetve a 3., és 4.Kbt.-t a hatályba lépést követően kötött szerződésekre, és az ilyen szerződéssel kapcsolatban kezdeményezett eljárásokra kell alkalmazni, az I. és III. rendű alperes között, valamint az I. és IV. rendű alperes között létrejött szerződés alapján erre irányadó jogszabályi rendelkezés hiányában bírság kiszabásának nincs helye, a III., IV. rendű alperessel szemben és az I. rendű alperessel szemben e szerződések miatt a bírság kiszabására irányuló felperesi fellebbezése ez okból alaptalan.

Az I. rendű alperes által a II., V., VI., VII., VIII., és IX. rendű alperesekkel kötött szerződés tekintetében azonban a szerződéskötés időpontja szerint a 3. vagy 4.Kbt.-t alkalmazni kell, ezért a bíróságnak bírságot kell kiszabnia, a bírság azonban csak az I. rendű alperessel szabható ki. A 3. és 4. Kbt. az árubeszerzésre és az építési beruházásra irányuló közbeszerzési szerződések odaítélésével kapcsolatos jogorvoslati eljárás alkalmazására vonatkozó törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezések összehangolásáról szóló 89/665/EGK. tanácsi irányelvnek, a vízügyi, energiaipari, szállítási és távközlési ágazatokban működő vállalkozások beszerzési eljárásairól szóló közösségi szabályok alkalmazására vonatkozó törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezések összehangolásáról szóló 92/13/EGK tanácsi irányelvnek való megfelelést szolgálta. (3. Kbt. 183.§, 4. Kbt. 201. §). A hivatkozott irányelvek módosításáról szóló 2007/66/EK irányelv 13. pontja szerint a szerződések jogellenes, közvetlen odaítélésének visszaszorítása érdekében hatékony, arányos és visszatartó erejű szankcióról kell rendelkezni. A 21. és 22. pont az alternatív szankciók alkalmazását írja elő. A módosított 89/665/EGK irányelv 2.e. cikke szerint a tagállamok rendelkezhetnek úgy, hogy az ajánlatkérőtől független jogorvoslati szerv valamennyi lényeges szempont megvizsgálását követően határozzon arról, hogy a szerződést érvénytelennek kell-e nyilvánítani, vagy alternatív szankciót kell alkalmazni. Az alternatív szankcióknak hatékonynak, arányosnak és visszatartó erejűeknek kell lenniük az irányelv szerint, és a 2.e. cikk (2) bekezdésében kifejezetten nevesített alternatív szankció az ajánlatkérőre kiszabott bírság. A 92/13/EGK irányelv 2.e cikke fentiekkel azonos rendelkezést tartalmaz. A 3.Kbt.164.§ (5) bekezdéséhez fűzött törvényi indokolás kifejezetten utal a 2007/66/EK irányelv rendelkezéseire, az alternatív szankcióra. Az irányelv a fentiek szerint az alternatív szankció címzettjeként ajánlatkérőt nevesíti azzal, hogy a tagállamok széles mérlegelési jogkört ruházhatnak a jogorvoslati szervre a tekintetben, hogy valamennyi lényeges tényezőt figyelembe vegyenek, ideértve a jogsértés súlyosságát, az ajánlatkérő magatartását, a szerződés hatályban maradásának mértékét.

A 3., 4.Kbt. kifejezetten nem rendelkezik a bírság alanyáról, de a fentiekből, valamint a Kbt.

általában meghatározható alanyi hatályából is az következik, hogy az alternatív szankció, a bírság az I. rendű alperessel szemben szabható ki, nincs helye bírság kiszabásának a II., V., VI., VII., VIII., IX. rendű alperesekkel szemben. A közbeszerzési törvény alanyi hatálya alá tartozó szervezetek a Kbt. szabályai szerint kötelesek lefolytatni megadott tárgyú és értékű beszerzéseiket a közpénzek ésszerű és hatékony felhasználása, nyilvános ellenőrizhetősége, a verseny biztosítása érdekében. A bírság szankció célját tekintve a Kbt. alanyi hatálya alá tartozókat hivatott a jogkövető magatartásra szorítani, amely a Kbt. előírásainak betartását kell jelentse. **(Fővárosi Törvényszék 3.Kf.650.106/2015/7.)** A 4. számú közbeszerzési törvényhez a fűzött kommentár (ujjogtar.hu kommentár a közbeszerzési törvényhez) is utal arra, hogy a bírságot az ajánlatkérővel szemben lehet kiszabni, nincs lehetőség egyetemleges kötelezésre (bírságolásra) ezért a II., V., VI., VII., VIII., IX. rendű alperesekkel szemben a bírság kiszabására irányuló fellebbezés alaptalan.

A bíróság által kiszabott bírság nem jelenti a kettős értékelés alaptörvényi tilalmának („ne bis in idem”) megszegését. A kettős szankció tilalma azt jelenti, hogy nem lehet több büntető jellegű joghátránnyal sújtani ugyanazt a személyt ugyanazon tény- és jogalapon, ugyanazon védett jogi érdek védelme érdekében. A döntőbizottság és a bíróság által kiszabott bírság ugyan ugyanazt a védett jogi érdeket szolgálja: a legsúlyosabb közbeszerzési jogsértések elleni fellépést, eltérő azonban a tény- és jogalap, mivel a döntőbizottsági bírság a jogszabálysértés, a bíróság által kiszabott bírság viszont az érvénytelen szerződés érvényessé nyilvánításának következménye, a szerződéses jogviszony felszámolása helyett alkalmazott alternatív szankció.

Az I. rendű alperessel szembeni bírság összegét a másodfokú bíróság a kiegészített tényállásban rögzített körülményeket figyelembe véve állapította meg, tekintettel volt az elkövetett jogsértés tárgyi súlyára, az ajánlatkérő kellő körültekintése az elkövetett közbeszerzési jogsértésnél, az ajánlatkérő jogsértéshez fűződő tudati viszonyára, és arra is, hogy az adott helyzetben a jogkövető magatartás mennyiben érintette volna az ajánlatkérő működőképességét.

A fentiekre tekintettel az I. és II. rendű alperes szerződéskötése körében a másodfokú bíróság értékelte azt, hogy az I. rendű alperes korábbi szolgáltatójával kötött szerződése alapján a szolgáltatás súlyos szerződésszegés miatt azonnali hatállyal 2016. február hó 9. napján megszűnt, az I. rendű alperesnek az egészségügyi közszolgáltatás folyamatos és zavartalan biztosítása érdekében azonnal intézkednie kellett a takarítási szolgáltatás ellátása érdekében. Az I. rendű alperes kényszerhelyzetben kötötte meg a szerződést, a közbeszerzési eljárás lefolytatásáig terjedő időre, és egyidejűleg erről az Állami Egészségügyi Ellátó Központot (továbbiakban ÁEEK) tájékoztatta, majd megküldte a közbeszerzési eljárás dokumentumait az ÁEEK részére. Mindezen körülményeket együttesen mérlegelve a másodfokú bíróság - figyelemmel a döntőbizottsági eljárás során kiszabott bírságra összegére is - az I. rendű alperessel szemben 50.000,- forint bírságot szabott ki.

Az I.-V., és az I.-VI. rendű alperesek szerződése tekintetében a másodfokú bíróság értékelte az I. rendű alperes mint egészségügyi intézmény költségvetését jelentősen megterhelő, már kiszabott 700.000,- és 1.200.000,- forint összegű bírságot, figyelembe vette, hogy az I. rendű alperes közbeszerzései tekintetében a 46/2012.(III.28.) Kormányrendelet, 320/2015.(X.30.) Kormányrendelet alapján a közbeszerzéséért felelős miniszter, a Gy., illetve ÁEEK jár el ellenőrzési és engedélyezési jogkörben. A másodfokú bíróság ezért az I. rendű alperessel szemben a közbeszerzési eljárás során kiszabott bírság 30 %-a körüli összegét találta indokoltnak kiszabni, ezért az I. és V. rendű alperes szerződése kapcsán 200.000,- forint, az I. és VI. rendű alperes közötti szerződés alapján 400.000,- forint bírságot szabott ki.

A VII. rendű alperessel kötött szerződésnél értékelte a másodfokú bíróság, hogy az I. rendű alperes

már a 2011. június hó 28.-i szerződés lejártá előtt meg kívánta indítani a közbeszerzési eljárást, ennek dokumentumait 2013. május hó 17. napján megküldte a Gy.-nek, majd az ÁEEK részére, és a VIII. rendű alperessel kötött szerződésnél is értékelni kellett azt, hogy az I. rendű alperes intézkedni kívánt a közbeszerzési eljárás megindítása iránt, a IX. rendű alperes esetében 2013. november hó 20. napján megküldte a dokumentumokat a Gy.-nek, majd az ÁEEK-nak is, intézkedései révén a közbeszerzési eljárás mellőzésével kötött szerződés időtartama viszonylag rövid - 2015. augusztus 1.- október 8. - két hónap volt. Mindhárom szerződésnél értékelte a másodfokú bíróság a döntőbizottság által már kiszabott pénzbírságot (850.000,-, 480.000,- és 320.000,- forint) és ezen körülmények mérlegelésével szerződésenként 50.000,- forint - 50.000,- forint bírságot szabott ki az I. rendű alperessel szemben.

Fentiekre tekintettel a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét - fellebbezett részében a Pp.253.§ (2) bekezdése alapján - részben megváltoztatta, és az I. rendű alperessel szemben a II., V., VI., VII., VIII., IX. rendű alperesekkel megkötött szerződések érvényessé nyilvánítása folytán bírságot szabott ki. A bírságot a 11/2014.(XII.13.) IM. rendelet 7. § (1) bekezdés cb./pontja értelmében a ... Törvényszék Gazdasági Hivatala felhívására, a felhívásban megjelölt módon és számlára kell megfizetni.

A megváltozott ítéleti rendelkezésre is figyelemmel tévesen döntött az elsőfokú bíróság a felperes és I. rendű alperes tekintetében az I.-II. rendű alperesek közötti szerződésre vonatkozó kereset körében az elsőfokú perköltségről. A felperes a szerződés érvénytelenségének megállapítását, az érvénytelenség jogkövetkezményeinek alkalmazását és bírság kiszabását kérte. A felperes keresete az I. rendű alperessel szemben alapos volt, az érvénytelenséget a bíróság megállapította, az érvénytelenség egyik jogkövetkezményét alkalmazta, vele szemben bírság kiszabására került sor, így a Pp.78.§ (1) bekezdése alapján az I. rendű alperes, mint pervesztes köteles a felperes elsőfokú perköltsége megfizetésére. A felperest megillető elsőfokú perköltség mértékét a másodfokú bíróság a 32/2003.(VIII.22.) IM rendelet 3.§ (6) bekezdésével, a jogszabály szerint megállapítható pertárgy értéken alapuló díj mérséklésével állapította meg, figyelemmel arra, hogy az ügyben bizonyítás lefolytatására nem került sor, a kereset egy tárgyaláson érdemben elbírálható volt, így megítélése szerint a kifejtett jogi tevékenységgel arányban álló munkadíj 500.000,- forint.

Helyesen döntött az elsőfokú bíróság a II., V., VI., VII., VIII., IX. rendű alpereseket megilleti elsőfokú perköltségről. A II. VI.-IX. rendű alperesek nem ellenezték az érvényessé nyilvánítást, tartalmában a jogszabálysértés, érvénytelenség tényét nem vitatták. Az alperesek a Pp.51.§ a) pontja alapján kényszerű pertársak, azonban a perre érdemi nyilatkozatuk szerint okot nem adtak, és a követelést - a szerződés érvénytelenségét - az első tárgyaláson azonnal elismerték, ezért költséget a Pp.80.§ (1) bekezdése alapján, a Pp. 78. § (3) bekezdés szerint az állam köteles megfizetni.

Észlelte a másodfokú bíróság, hogy az elsőfokú bíróság a felperes költségmentessége folytán feljegyzett kereseti illetékről nem rendelkezett, azonban ennek indokát nem adta, kiegészíti ezért a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletének indokolását az alábbiakkal:

A szerződés érvénytelenségének megállapítására irányuló perben a pertárgy értékét a szerződésben kikötött szolgáltatás értéke határozza meg (5/2013. Polgári Jogegységi Határozat, EBH2000. 335., BH2001. 132.szám), ezért a feljegyzett illeték keresetenként 1.500.000,- forint (8x1.500.000,- forint, összesen 12.000.000,- forint). A 6/1986.(VI.26.) IM rendelet 13.§ (2) bekezdése alapján a II.-IX. rendű alperesek a feljegyzett illeték viselésére nem kötelezhetők, mivel a fent már kifejtettek szerint elsőfokú perköltség viselésére nem kötelesek. A pervesztes I. rendű alperes illetékmentessége folytán ezért a feljegyzett illetéket a 6/1986.(VI.26.) IM rendelet 14.§- szerint az állam viseli.

A felperes fellebbezése a bíróság mérlegelésétől függő bírság kiszabására irányult, ezért a másodfokú bíróság álláspontja szerint ebben az esetben nem határozható meg a fellebbezési pertárgyérték, a feljegyzett illeték az Itv.39.§ (3) bekezdés c) pontja alapján 48.000,- forint, melyet az I. rendű alperes illetékmentessége folytán az állam visel a 6/1986.(VI.26.) IM rendelet 14.§-a szerint.

A fellebbezés az I. rendű alperessel szemben eredményes volt, ezért a másodfokú bíróság az I. rendű alperest kötelezte a felperes javára perköltség megfizetésére, melynek mértékét a 32/2003.(VIII.22.) IM rendelet 3.§ (3) bekezdés és (5) bekezdése alapján állapította meg.

A IV., V., VI., VII., VIII., IX. rendű alperesekkel szembeni fellebbezés eredménytelensége folytán az állam köteles a IV-IX. rendű alperesek másodfokú - a 32/2003.(VIII.22.) IM 3.§ (3) és (5) bekezdése szerinti - perköltsége megfizetésére.

P é c s, 2017. február 9.

Dr. Kovács Ildikó s.k. a tanács elnöke, Dr. Gyöngyösiné dr. Antók Éva s.k. előadó bíró, Dr. Berki Csilla s.k. bíró